

fører Poul Rasmusen. Han er ikke blind for, at der er Vanskeligheder, og har i Betænkningen ogsaa ganske kort peget paa dem, men naar han ikke har ladet disse Vanskeligheder være afgørende for sit Standpunkt til Sagen, ser jeg ikke rettere, end det ligger deri, at han er kommen til at se mere paa den anden Side af Sagen, paa dette: Hvad vil Husbonden, og navnlig, hvad vil Tyendet sige til en saadan Lovgivning? Og han er kommen til det samme Resultat som vi andre, at en saadan Lovgivning ikke er tidssvarende. Derfor maa disse rent juridiske Betæneligheder, man kan nære, til syvende og sidst træde i Baggrunden, og man maa se paa Forholdene, som de ere. Det lyder maaske lidt for højtideligt, men jeg kunde fristes til at sige, at for mig staaar det saadan, at det er Livets Krav, der have stillet sig foran de rent juridiske Krav. Man er kommen til at spørge: Hvad er Livets Krav i dette Øjeblik? Derfor har man set mere bort fra den rent juridiske Side, og naar man kommer til at se saaledes paa Sagen, tror jeg, man mere og mere vil komme til det Resultat, at Livet ikke kræver disse Regler og Bestemmelser for det ældre Tyendes Vedkommende.

Der er fra mange Sider under disse Dages Forhandlinger talt om, at man skulde have denne Lov som Beskyttelse for Tyendet. Jeg siger neppe for meget, naar jeg siger, at alle de, der ønske, at dette Forslag skal blive til Lov, ønske det først og fremmest for Tyendets Skyld. Jeg har ikke hørt nogen tale om, at man skulde have dette Lovforslag fremmet for Husbondernes Skyld. Jeg paaskønner i og for sig den gode Mening deri, men kan ikke andet end Gang paa Gang henvise til, at hvis Tyendet selv paa det mest indtrængende frabeder sig en saadan Beskyttelseslov, er der ingen Grund til fremdeles at holde paa den, naar man ikke har anden Grund, end at det skal være en Beskyttelseslov for Tyendet. Hvis det i samme Grad var en Beskyttelseslov for Husbonderne, kunde der maaske være noget mere Grund dertil, men jeg har ikke hørt nogen mene, at Loven i Virkeligheden betød stort for Husbonderne. Derfor kan jeg fremdeles ikke se, der kan komme noget godt ud af at paabyrde Tyendet denne Lov, selv om dens Bestemmelser i og for sig ere gode, naar Tyendet ikke ønsker denne Lov og ikke vil gøre Brug af disse Bestemmelser.

Den højtærede Minister talte om, at hvis man ikke vilde have en Lov paa

dette Omraade, kom man i Strid med hele den moderne Lovgivning, som i de senere Aar først og fremmest var gaaet ud paa at skabe lovbundne Regler i de mangfoldige Forhold, som kunne sidestilles med dette. Ja, det er meget muligt, at man kommer i Strid med hele den moderne Lovgivning, men det er ogsaa meget muligt, at hele den moderne Lovgivning er inde i et Spor, hvor vi ikke skulle blive ved at følge saa stærkt efter, som vi have gjort hidtil. Jeg er ikke ganske sikker paa, at det netop er den Vej, vi skulle gaa, at blive ved at opstille Bestemmelser, snærende Baand kan jeg godt sige, paa de mangfoldige Omraader, hvor Livet hellere skulde have Lov til frit at røre sig. Jeg er bange for, at hvis vi fortsætte ad den Vej, endé vi der, hvor Socialdemokraterne med Glæde vilde se os ende, at enhver af os kun bliver et enkelt Led i det store Maskineri. Vi ende navnlig i dette, at den personlige Frihed, dette, at den enkelte først og fremmest skal have Lov til at røre sig saa frit som muligt, forsvinder mer og mer. Netop derfor er jeg ikke bange for i dette Tilfælde at bryde med den moderne Lovgivning, fordi jeg er sikker paa, at selv om der i Øjeblikket kan opstaa enkelte Kalamiteter, skal Livet selv nok udfylde de Huller, der eventuelt her kan blive. Jeg tror navnlig, at naar Tyendet ikke ønsker denne Lov, og vi derfor sige: Godt, saa skal det blive fri —, ville de unge netop derigennem faa den Spore til at staa paa egne Ben, som jeg ønsker, at de skulle have. Jeg tror, det er en bedre Vej at anvise de unge at sige til dem: Naar I blive 18 Aar, gaa vi ud fra, at I maa staa paa egne Ben. Jeg tror, det er dem en bedre Spore til at blive selvstændige, villiestærke Mennesker, end hvis man indfører en hel Masse Baand, som de ikke selv sætte Pris paa, og som i Virkeligheden ogsaa ville kunne blive en Tvang paa mangfoldige Omraader.

Jeg er derfor fremdeles af den Mening, at det bedste, vi kunne gøre i dette Øjeblik, er ikke at give en Tyendelov for det ældre Tyende. Den anden Side af Sagen kan der fremdeles forhandles om. Jeg har ikke villet gaa dybere ind paa den, fordi det forekommer mig, at de to Ting skulle holdes ude fra hinanden. Vi maa først have klaret, om vi overhovedet skulle have en Tyendelov for det ældre Tyende, og dernæst kommer i anden Linie det Spørgsmaal: Ophæve vi Tyendeloven for det ældre Tyendes Vedkommende, er der saa nogen Grund til for det yngre Tyende,